

Umelecký súbor Lúčnica, Štúrova 6, 811 02 Bratislava

SMERNICA

č. 3/2019

RIADENIE KORUPČNÝCH RIZÍK

IDENTIFIKÁCIA RIZIKOVÝCH OBLASTÍ Z HĽADISKA KORUPCIE

Účinnosť: 01. 06. 2019

Zrušenie alebo zmena internej normy: nie

Vypracoval: Ing. Miriam Halamová

Schválil: Mgr. art. Marián Turner, generálny riaditeľ US Lúčnica

Článok I. Úvodné ustanovenia

Tento dokument je vypracovaný v súlade s Protikorupčnou politikou Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023, ktorá vychádza z tézy, že účinné predchádzanie korupcii (protikorupčná prevencia) je omnoho lacnejšie než samotný proces riešenia prípadov, keď už korupcia vznikne. Zároveň je informáciou a odporúčaním k riadeniu korupčných rizík v Umeleckom súbore Lúčnica. Problematiku korupcie je však potrebné riešiť komplexne na celospoločenskej úrovni, nakoľko zasahuje do mnohých oblastí verejného a súkromného života. Vzhľadom na to, že boj proti korupcii je zložitý proces, zodpovednosť za efektívne opatrenia v tomto boji nenesie jedna inštitúcia, ale celá spoločnosť, každý jednotlivec.

Akékoľvek konanie poškodzujúce verejný záujem je z hľadiska trestnoprávneho zadefinované v zákone č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, kde sa uvádzajú druhy konania súvisiace s korupciou či úplatkárstvom (samotný pojem korupcia nie je osobitne vymedzený) a kde boli upresnené skutkové podstaty týchto trestných činov. Legislatívnymi zmenami v trestnej oblasti bol prísnený postih páchatel'ov korupčných trestných činov.

Článok II. Vymedzenie základných pojmov

Pod pojmom **korupcia** sa rozumie vo všeobecnosti protispoločenské a protiprávne konanie vo verejnom aj súkromnom sektore. Korupcia je zneužitie právomoci alebo postavenia nad cudzím, zvereným majetkom či právami, s cieľom získania osobných, súkromných výhod pre seba, ale aj pre príbuzných a známych. Úplatok, všimné, odmena, pozornosť, zvýhodňovanie príbuzných a známych, provízia, nepovolený lobing, tunelovanie, nápadne výhodná zmluva, poskytnutie informácií, klientelizmus - to sú najznámejšie podoby korupcie.

Korupcia je spravidla transakcia medzi dvomi stranami. Môže ísť o akékoľvek správanie osôb, ktoré odporuje povinnostiam vyplývajúcim z ich postavenia a smeruje k získaniu nenáležitých výhod. Ide o také správanie sa, výsledkom ktorého je na jednej strane „spokojnosť“ nad poskytnutím neoprávnenej výhody a na strane druhej poškodzovanie verejných záujmov a verejnosti, teda „nespokojnosť“ ostatných. Správanie sa jednej strany, ktorá úplatok poskytuje ako aj druhej strany, ktorá úplatok prijíma, je v rozpore so zákonmi, a teda je trestnoprávne postihnutelné.

Pojem **podvod** sa používa na opísanie širokej škály prečinov vrátane korupcie, sprenevery, krádeží, podplácania, falšovania, skresľovania a zamlčovania dôležitých skutočností. Často sa s ním spája konanie s cieľom osobného zisku, pričom nemá len finančný dopad, ale môže poškodiť aj meno organizácie.

Korupčným rizikom sa v užšom zmysle rozumie existencia príležitosti, pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov spojených s touto korupciou. Je to varovný signál, že by mohlo prísť k zneužitiu právomoci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo prospech iných osôb.

Riadenie korupčných rizík je proces, ktorý má predovšetkým preventívnu povahu a používa sa na identifikovanie a posudzovanie potenciálnych a existujúcich korupčných rizík v organizácii, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na udržanie miery korupčného rizika,

posúdenie identifikovaných rizík z hľadiska ohrozenia činnosti organizácie, jej cieľov a dôveryhodnosti, pričom sa analyzujú príčiny vzniku a existencie týchto rizík.

Integrita znamená vlastnosť osoby, ktorá sa dôsledne prejavuje v čestnom, poctivom, nestrannom a dôveryhodnom konaní v súlade so všeobecne uznávanými hodnotami, etickými zásadami, normami a pravidlami.

Verejná integrita sa chápe ako dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore.

Článok III. Protikorupčná prevencia

Zvyšovanie povedomia o korupcii sa chápe ako proces zlepšovania schopnosti vnímať a chápať súvislosti korupcie, jej prejavy, spôsoby a následky ako aj rozvíjanie spôsobilosti, zručnosti a motivácie potrebnej na aktivizáciu protikorupčného správania.

Systematické postupy zabezpečujúce predchádzaniu korupcie a kľúčový pilier boja proti korupcii predstavuje protikorupčná prevencia, ktorej hlavnými úlohami je:

- odhaľovať, analyzovať a odstraňovať príčiny a podmienky priaznivé pre vznik a existenciu korupcie,
- identifikovať, posudzovať a vyhodnocovať korupčné riziká a navrhovať účinné opatrenia na ich zmenšenie a odstránenie,
- posudzovať a navrhovať opatrenia na účinné odrádzanie osôb od páchania korupcie, korupčného správania a vytvárania podmienok pre korupciu,
- riadiť korupčné riziká vrátane ich riešenia a odstraňovania,
- posilňovať a presadzovať kultúru, etiku, integritu a protikorupčné povedomie.

Za najefektívnejší nástroj v oblasti prevencie je považovaný princíp súladu s legislatívou. Porušovaniu pravidiel sa predchádza vďaka serióznemu prístupu, budovaniu povedomia, interným kontrolám a efektívnym nápravným opatreniam.

Identifikácia, analýza a vyhodnotenie korupčných rizík je základom na vypracovanie a aplikáciu účinných opatrení na oslabenie a odstránenie korupčných rizík. Posudzovanie korupčných rizík je sústavný proces, cieľom ktorého je zmenšovať a odstraňovať priestor a príležitosti pre korupciu.

Medzi spôsoby a formy zisťovania korupčných rizík môžeme zaradiť napríklad prieskumy, zisťovanie, identifikáciu, analýzu, posudzovanie, vyhodnocovanie, navrhovanie opatrení, monitoring a pod.

Článok IV. Rizikové oblasti z hľadiska korupcie

Na základe vyhodnocovaných štatistických ukazovateľov úradu boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru na úseku odhaľovania a vyšetrovania trestných činov korupcie boli určené

oblasti, v ktorých prichádza najčastejšie ku korupcii. Týmito oblastami sú: verejné obstarávanie, prerozdelenie a čerpanie eurofondov, justícia a prokuratúra, daňová správa, zdravotníctvo, polícia.

Umelecký súbor Lúčnica realizuje verejné obstarávania transparentne, v súlade s platnými právnymi normami. Podporuje hospodársku súťaž, dodržiava princíp rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp hospodárnosti a efektívnosti. Zámerom Umeleckého súboru Lúčnica je, aby dochádzalo k účelnému a hospodárnemu vynakladaniu finančných prostriedkov, čo však nemusí znamenať vynucovanie hľadania výlučne najnižšej ceny, ale ide o snahu, aby sa za vynaložené náklady a úsilie dosiahol primeraný, podľa možnosti najlepší výsledok, a to s ohľadom na reálne potreby, kvalitu plnenia či sociálne a environmentálne hľadiská. Akékoľvek konanie je prístupné verejnej kontrole.

Článok V. Riadenie korupčných rizík

Umelecký súbor Lúčnica vytvoril a naďalej bude zdokonaľovať protikorupčné prostredie a protikorupčné správanie zamestnancov nasledovnými formami:

- systémom interných smerníc, ktoré sú povinní pri výkone svojej práce dodržiavať všetci zamestnanci,
- dodržiavaním zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám,
- zvyšovaním povedomia o korupcii,
- zavedením a presadzovaním protikorupčného správania, kultúry integrity, uplatňovaním a dodržiavaním etického kódexu zamestnancov,
- zavedením systému na oznamovanie podozrení z korupcie,
- transparentnosťou v rozhodovaniach.

Článok VI. Zodpovednosť

Zodpovednosť za realizáciu protikorupčnej politiky má štatutárny orgán, ktorý je povinný v rámci svojej pôsobnosti vytvárať primerané podmienky na riadne fungovanie celého procesu riadenia korupčných rizík. V súvislosti so zavedením protikorupčného systému menuje zodpovedného zamestnanca - protikorupčného koordinátora, ktorý zabezpečuje, v spolupráci s ostatnými zamestnancami, fungovanie protikorupčného systému organizácie v súlade s protikorupčnou politikou.

Zodpovednosť protikorupčného koordinátora zahŕňa:

- koordinovanie aktivít týkajúcich sa protikorupčnej prevencie vrátane procesu riadenia korupčných rizík,
- preverovanie oznámení, oznamovanie výsledku preverenia,
- oznámenie opatrení prijatých na základe preverenia oznámenia.

Vedenie a zamestnanci Umeleckého súboru Lúčnica sú priebežne a každodenne zodpovední za:

- zabezpečenie prevencie a odhaľovanie podvodov a korupcie,
- vykonanie primeraných opatrení v prípade podozrenia z podvodu a korupcie,
- prijímanie relevantných nápravných opatrení,
- zabezpečenie primeraného systému vnútornej kontroly,
- každý zamestnanec, ktorý má podozrenie na protispoločenské konanie, je povinný podať podnet.

Článok VII. Oznamovanie

Zamestnanci Umeleckého súboru Lúčnica ako aj verejnosť (oznamovatelia) môžu všetky podozrenia z nedovoleného konania oznamovať nasledovne:

- písomne na adresu Umelecký súbor Lúčnica, Štúrova 6, 811 02 Bratislava, s označením „OZNÁMENIE“ - NEOTVÁRAŤ
- e-mailom na adresu oznamenie@lucnica.sk

Protikorupčný koordinátor bude zaobchádzať so všetkými oznámeniami o údajnom nedovolenom konaní prísne dôverne. Všetky oznámenia sa budú riešiť spravodlivo a nestranne, s náležitým ohľadom na práva všetkých zainteresovaných osôb a subjektov, v súlade so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákonom č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Oznámenie je možné podať aj anonymne.

Protikorupčný koordinátor v prípade potvrdenia oznámenia (podvodu) prijme primerané opatrenia:

- za účelom odstránenia, prípadne zníženia rizík podvodu,
- v prípade identifikovania neoprávnených výdavkov, ktoré vykazujú znaky podvodu, podnikne kroky na získanie neoprávnene vynaložených finančných prostriedkov,
- po identifikácii podozrení a po vykonaní kontroly prehodnotí a prípadne upraví všetky súvisiace systémy kontroly a riadenia, ak by existovala možnosť na výskyt a opakovanie podvodu.

Článok VIII. Záverečné ustanovenia

Umelecký súbor Lúčnica neschvaľuje obchádzanie právnych noriem, a preto sa zaväzuje pri svojej činnosti zachovávať právne, etické a morálne štandardy, dodržiavať zásady integrity, objektivity a čestnosti a vďaka takémuto prístupu chce byť vnímaný ako subjekt, ktorý bojuje proti podvodom a korupcii. Od všetkých zamestnancov sa očakáva korektné a etické správanie, rešpektovanie zákonov a vyhýbanie sa konfliktu záujmov.

Generálny riaditeľ Umeleckého súboru Lúčnica určil ako protikorupčného koordinátora Ing. Miriam Halamovú, tel.+421 2 20486108, miriam.halamova@lucnica.sk.

Táto interná smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov Umeleckého súboru Lúčnica.